

topinions דעות

שלחו להדפסה

ועדת שוחט

אוניברסיטה היא לא סופרמרקט

לא לוועדה זקוקה ההשכלה הגבוהה, לא לשינוי ניהולי ולא לשכר דיפרנציאלי. היא זקוקה לכסף כדי לממן הוראה ומחקר
פרופ' שרגא שכטר

כינונה של **ועדת שוחט**, לבחינת הרפורמות בהשכלה הגבוהה, מקורו בחטא. הדבר האחרון שההשכלה הגבוהה שלנו צריכה הוא עוד ועדה.

ועדות רבות פעלו עד שנוסח החוק להשכלה הגבוהה בסוף שנות ה-60. תחת חוק זה, האוניברסיטאות הישראליות תרמו תרומה אדירה לחברה והגיעו לרמה של כבוד בין אוניברסיטאות העולם. בסקר עולמי של ה"טיימס" הלונדוני על רמת אוניברסיטאות המחקר, סקר שבוצע על ידי אנשי אקדמיה ב-2005 והשתתפו בו קרוב ל-4000 מוסדות, הגיעו שלוש אוניברסיטאות ישראליות לככב בין 200 הממוקמות הגבוהים ביותר. כלומר, המוסדות שלנו הם בין חמשת האחוזים הטובים ביותר בעולם. אם מחלקים את מספר המוסדות של כל מדינה שנכנסו לקטגוריה הזאת, במספר התושבים של אותה המדינה, ישראל עומדת בראש הטבלה.

אוניברסיטה אינה צבא
צילום: טל כהן

לחצו כאן להגדיל
הטקסט

רווח והפסד

להפריט את ההשכלה הגבוהה / אביתר בן-צדף

המועצה להשכלה גבוהה בולמת כל פיתוח שלא מניב רווח ישיר לאוניברסיטאות. צריך לתת ליזמים פרטיים להקים בפריפריה מכללות

[לכתבה המלאה](#)

גם השנה התוצאות דומות. וכל זה, באיזה מחיר? העלות השנתית הממוצעת של האוניברסיטאות בישראל כולל כל ההוצאות המחקריות, היא כ-13,000 דולר לתלמיד. באוקספורד - קיימברידג' העלות היא פי ארבעה, ובאמריקה, בהרוורד וב-MIT פי 12. האם יש ספק שאצלנו "עלות תועלת" גבוהה?

המחשבים האלקטרוניים הראשונים נבנו

באוניברסיטאות אמריקניות בסוף שנות ה-40 של המאה הקודמת. בישראל נבנה המחשב הראשון במכון וייצמן כבר ב-1954, על ידי פרופסור משוגע לדבר ותלמידיו, רובם בוגרי האוניברסיטה העברית והטכניון. התוצאה היא שביל גייטס, לפני כמה חודשים, אמר שישראל היא מעצמת-על בתחום ההיי-טק.

רוב יוצרי ההיי-טק שלנו הם בוגרי המוסדות להשכלה הגבוהה שלנו. 40% מהיוצא הישראלי ב-2005 מקורו בתעשיית ההיי-טק הזו! אינטל משקיעה מיליארדי דולרים כאן, כי כאן יש כוח אדם מעולה בתחום ההיי-טק. מדובר, כאמור, בבוגרים שלנו. ובוגרים אלה יוצרים זנים של פירות שלא נרקבים לפני שמוכרים אותם באירופה, ממציאים שיטות מתוחכמות למאבק נגד הטרור ולמען ביטחון המדינה, ומשתילים בנו לב מלאכותי. בכל אלו רוצים להכניס "רפורמות ניהוליות".

אוניברסיטה איננה צבא, לא סופרמרקט, ולא מפעל שמייצר תוצרים למכירה. באוניברסיטה מייצרים את אלה שממציאים ומייצרים את אותם התוצרים, ובלעדיה לא תוכל המדינה להתברך ולהתפאר בהישגיה הכלכליים.

האוניברסיטה לא יצרה את המשבר שאליה נקלעה. יצרו אותו אלה שחתכו רבע מתקציביה. אם ימשיכו כך, לא יהיו היי טק, לא רפואה מתקדמת, לא משפטיים דגולים, ולא חוקרי תרבות שלנו ושל העולם.

נכון, ניתן לשפר את ניהול הכספים באוניברסיטאות. אך לא את מה שעושים עם הכספים האלה. הרעיונות הגדולים צצים מעצמם באינטראקציה בין מורים ותלמידים, בדיוק כמו שהיה ביוון העתיקה. כך חיים באוניברסיטה, לזה קוראים חופש אקדמי, ולעובדה שחשרי דעת לא מתערבים בנעשה בה ובדרך העשייה הזו. אם יעשו זאת, כל המפעל הגדול הזה ייכשל.

לא לוועדה זקוקה ההשכלה הגבוהה, לא לשינוי ניהולי ולא לשכר דיפרנציאלי. היא זקוקה לכסף כדי לממן הוראה ומחקר. תלמידי ההשכלה הגבוהה זקוקים לכסף, גם למלגות וגם להלוואות, כדי שזמנם יהיה פנוי אך ורק ללימודיהם.

על אנשי השלטון להחליט: או לתמוך בהשכלה הגבוהה ברצינות, כמו שהיה בעבר ואף יותר, או לקבל אחריות על אחד המחדלים הגדולים ביותר

Internet Explorer can

Most likely causes:

- You are not connecte
- The website is encou
- There might be a typ

What you can try:

- [Diagnose Connection f](#)

בהיסטוריה של המדינה, ולהמשיך
במדיניות של הרעבה תקציבית
והתערבות בעניינים אקדמיים, שהם
הרבה מעבר להשגתם.

שרגא שכטר, פרופ' לביוכימיה
באוניברסיטת תל אביב, פירסם
לאחרונה את הספר "סדקים במגדל
השן".

[חזרה](#)